

Anna-Maria Svensson
Kvalitetsansvarig
Anna-Maria.Svensson@ekero.se

Verksamhetsplan för barn- och utbildningsnämnden 2016

Dnr BUN15/106-012

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden har uppdrag av kommunfullmäktige att vara huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandare enligt gällande skollag.

Den styrmodell Ekerö kommun tillämpar baseras på målstyrning. För barn- och utbildningsnämnden innebär det att kommunfullmäktiges beslut om politisk plattform för innevarande mandatperiod är det inriktningsbeslut som utgör utgångspunkt för nämndens mål.

Kommunfullmäktige har även beslutat om fem målområden för kommunen. Tre av dessa målområden är av särskild betydelse för nämndens ansvarsområde. Dessa är:

- Ekerö ska vara en av landets tio bästa skolkommuner (enligt SKLs öppna jämförelser – kommunala och fristående skolor med högst sammanvägt resultat).
- Ekerö kommuns resultat i upplevt bemötande och tillgänglighet ska ständigt förbättras.
- Ekerö kommuns utveckling ska kännetecknas av ständig strävan mot attraktiva och hållbara livsmiljöer.

Kommunfullmäktige fastställer nämndens ekonomiska ram. Nämnden beslutar om ersättningsnivåer, peng till förskolor och skolor. Valfrihet och kostnadseffektivitet är centrala övergripanden begrepp och nämnden ska i det perspektivet verka för att fler privata alternativ etableras inom ansvarsområdet. Öppenhet och tydlighet i hur ersättningsnivåer är uppbyggda är viktigt för konkurrensneutraliteten, gott samarbetsklimat och en effektiv uppföljning.

Barn- och utbildningsnämndens egna mål är koncentrerade inom tre huvudområden:

Kunskap

Fullmäktige har som ett av fem verksamhetsmål för kommunen målet att Ekerö ska vara en av landets tio bästa skolkommuner, mätt enligt SKLs sammanvägda mått i Öppna jämförelser. Det är ett centralt mål för barn- och utbildningsnämnden och rör alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde från förskola till vuxenutbildning. Den styrning nämnden utövar handlar i det perspektivet om att sätta mål för verksamheterna, ha en effektiv uppföljning och utvärdering samt en god tillsyn för att öka kvaliteten och nå fullmäktiges och nämndens egna mål.

Hälsa och trygghet

Hälsa och trygghet är ofta avgörande för lärande och utveckling. För att barn/elevs miljö ska vara trygg krävs såväl ett bra förebyggande arbete som effektiva metoder och insatser då ett eller flera barn/elever behöver stöd eller en önskad händelse inträffar.

Främjande, förebyggande och åtgärdande insatser och en god samverkan med andra verksamheter som har uppdrag i förhållande till barn och unga, både kommuninterna som externa, pekas ofta ut av forskning som avgörande för att lyckas med att alla barn och unga ska få en god uppväxt och goda förutsättningar för ett gott vuxenliv.

Omvärlden utvecklas och förändras. Gamla förutsättningar omvärderas. Omvärldsbevakning och ett ständigt pågående utvecklingsarbete är väsentligt för att lärande och elevers kunskapsutveckling ska ha goda förutsättningar och ske i en hälsosam och trygg miljö.

Inflytande/valfrihet

Nämnden ska planera för en förskole- och skolkapacitet som ökar valfriheten för föräldrar och barn/elever att välja förskola, grundskola och gymnasium. Fler fristående verksamheter är angeläget.

Varje barn/elev och vårdnadshavare ska ha insyn och inflytande över verksamheten.

Barnomsorgsgarantin tillämpas i kommunen vilket innebär att plats i förskola eller pedagogisk omsorg ska erbjudas inom fyra månader från ansökningstillfället. I kommunen kan föräldrar välja att erhålla vårdnadsbidrag för barn mellan 1 och 3 år.

Från och med hösten 2014 erbjuder Ekerö kommun möjlighet för vårdnadshavare att genom ett bemanningsföretag få hjälp med omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds (obekväm arbetstid).

Mål

Ekerö kommun har som övergripande mål att vara en av Sveriges tio bästa skolkommuner, mätt enligt det sammanvägda resultatet i SKLs öppna jämförelser. För att nå detta övergripande mål har barn- och utbildningsnämnden formulerat sex mål som ska präglade förskolan och skolan och ett mål som avser vuxenutbildning.

Kunskap

- Alla elever ska, utifrån sina individuella förutsättningar, lyckas i skolan och uppnå minst E-nivå i alla ämnen.
- Alla vuxna medborgare utan avslutade gymnasiestudier i Ekerö kommun ska ges möjlighet att studera på komvux för att erhålla gymnasieexamen.
- Fortsätta att satsa på digital teknik och IKT. Ekerös barn, elever och medarbetare använder IKT aktivt och säkert i sin vardag och för att utveckla utbildningen.

Hälsa och trygghet

- Samtliga förskolor, skolor och fritidshem ska ha en likabehandlingsplan som är väl förankrad i en värdegrund som gäller för skolväsendet.
- Alla elever ska omfattas av en effektiv och utvecklad elevhälsa som arbetar främjande, förebyggande och åtgärdande så att de snabbt kan få rätt hjälp och stöd.

Inflytande/valfrihet

- Elevernas inflytande ska stärkas och möjligheterna till ansvar för sitt eget lärande öka.
- Barn/elever och vårdnadshavare ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, skola och skolbarnsomsorg.

Under hösten 2015 kommer indikatorer att tas fram till varje mål.

Förutsättningar, analys och strategi

Forskning visar att framgångsrika skolor klarar av att skapa ett klimat som både bidrar till elevers sociala utveckling och till att elever har goda kunskapsresultat. Det är då olika skolrelaterade insatser som syftar till att öka förutsättningarna för inlärninng genom att främja elevers psykiska hälsa samt genom att skapa en stödjande psykosocial miljö där elevers individuella behov kan mötas. Det samma gäller för förskolan, dvs. att framgångsrika förskolor klarar av att skapa ett klimat där barns sociala utveckling går hand i hand med lärandet.

Framgångsfaktorer som ofta framhålls i litteratur handlar bl.a. om ledarskap på olika nivåer. Ledarskapet behöver vara genomtänkt och aktivt och det gäller på både politisk-, nämndkontors-, produktions- och rektorsnivå. En annan viktig komponent i hur väl barnen/eleverna lyckas uppnå målen är förskollärarens eller lärarens kompetens. Att lyfta fram kompetenta pedagoger, främja kompetensutveckling och arbeta för att få rätt kompetens på rätt plats anses också vara värdefulla pusselbitar för hög måluppfyllelse. Vidare framhålls vikten av att ha höga ambitioner för förskolan/skolan som helhet, att verksamheten är viktig, men också att ha höga förväntningar på förskolans/skolans måluppfyllelse oavsett förutsättningar. Kopplat till detta betonas också betydelsen av att fånga upp barn/elever som behöver olika typer av anpassningar och särskilt stöd.

Framgångsfaktorer som också betonas starkt, både i forskning och styrdokument, är samsyn kring mål och inriktning – att dessa är kända av hela organisationen. Därför är också systematisk uppföljning, utvärdering, återkoppling och dokumentation viktiga bitar för att uppnå högre kvalitet och måluppfyllelse. Detta gäller på alla nivåer i organisationen.

Nedan redovisas ett antal områden som barn- och utbildningsnämnden speciellt fokuserar under 2016. Dessa är:

- systematiskt kvalitetsarbete
- samverkan kultur och fritid, barn och utbildning och socialtjänsten
- socioekonomisk viktning
- mottagande av nyanlända
- strategisk kompetensförsörjning
- barn- och elevhälsa
- trygghet- och likabehandlingsarbete
- elevfrånvaro
- IKT
- organisationsförändring (f-6 och 7-9)
- fritidshem
- giftfri förskola
- Vägledningsheten och vuxenutbildning

Systematiskt kvalitetsarbete

Förutsättning och analys

Under hösten 2014 genomförde Skolinspektionen en regelbunden granskning av alla verksamheter i Ekerö kommuns regi. Flera skolor, verksamheterna förskola och fritidshem samt kommunen som huvudman fick i Skolinspektionens tillsynsbeslut bl.a. påpekanden gällande systematiskt kvalitetsarbete. Därför har det under 2015 pågått ett stort utvecklingsarbete när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Detta arbete kommer att fortsätta under 2016. Allt utvecklingsarbete och alla nya processer som implementerats behöver konsolideras och hitta sin form. Detta konsolideringsarbete kommer att ske under 2016.

Strategi

Skolorna samt verksamheterna förskola och fritidshem har formulerat handlingsplaner som nämndkontoret och produktionsledning kommer att följa upp under 2016. Nämndkontor och produktionsledning kommer också att arbeta med den handlingsplan som formulerades till Skolinspektionen avseende kommunbeslutet. När det gäller systematiskt kvalitetsarbete lyfter denna handlingsplan bl.a. fritidshem, IKT, utvecklande av mottagandet och utbildning för nyanlända, likabehandlings- samt elevhälsoarbetet. Dessa områden lyfts i egna rubriker i verksamhetsplanen 2016.

Ett utvecklingsarbete kommer att genomföras under 2016 där hanteringen av rutiner kring klagomål kommer att ses över. Omfattningen och innehållet i klagomålen är en viktig del av huvudmannens kvalitetsarbete, såväl i uppföljningen som i analysen. Idag finns rutiner för hur information ges vad gäller möjligheten att lämna klagomål och hur vårdnadshavare ska gå tillväga. Detta finns på Ekerö kommuns webbplats. Utvecklingsarbetet handlar om hur klagomålshanteringen ska organiseras, dvs. hur ansvarsfördelningen ser ut när det gäller hur klagomålen tas emot och utreds på huvudmanna- och enhetsnivå samt hur erfarenheter från klagomålen tas omhand i det systematiska kvalitetsarbetet.

Arbetet med översyn av kundundersökningens metod och frågebatteri har inletts under 2015. Detta arbete fortsätter under 2016, då även en ny upphandling av enkäten ska genomföras. Ambitionen inom utvärderingsarbetet Våga Visa är att kunna dra ännu mer nytta av varandras arbete i de fem samarbetskommunerna. Under 2016 fortsätter arbetet med att ta fram goda exempel från genomförda observationer i syfte att skapa möjligheter till utbyte och kontakt mellan skolor och förskolor i utvecklingsarbetet.

Andra fokusområden under 2016 när det gäller systematiskt kvalitetsarbete är utveckling av verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, resultatredovisning för förskoleklass och grundskola på kommunnivå samt övergripande kvalitetsanalys. Formerna och innehållet för dessa rapporter är viktiga verktyg för analys och

framskrivande av utvecklingsinriktning så att de utgör en grund för beslut om åtgärder. Dessa dokument är viktiga redskap i huvudmannens dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

Under 2016 kommer ett utvecklingsarbete att genomföras tillsammans med de fristående förskolorna avseende verksamhetsuppföljning och analys. På liknande sätt som för de kommunala verksamheterna kommer en mall för analys och verksamhetsuppföljning att tas fram och implementeras. Detta dokument kommer att vara en del av tillsynen.

Samverkan kultur och fritid, barn och utbildning och socialtjänsten

Förutsättningar och analys

Nämndkontoren Kultur- och fritid, Barn- och utbildning samt Socialkontoret har ett övergripande ansvar för samverkan inom preventionsområdet gällande barn och unga.

Inför 2015 fick produktionen för Kultur- och fritid, Barn- och utbildning samt Socialkontoret i uppdrag att skapa en tydlig struktur för samverkan på olika nivåer inom produktionen. Detta uppdrag kvarstår under 2016-2017.

Strategi

Den tjänstemannagemensamma handlingsplanen som produktionsområdena Kultur- och fritid, Barn och utbildning samt Socialkontor utarbetat syftar bland annat till att under 2015-2016 säkerställa god och ändamålsenlig samverkan gällande barn och unga i de tre nämndernas ansvarsområden. Olika samverkansaktiviteter och processer pågår eller kommer att påbörjas under kommande planeringsperiod.

Socioekonomisk viktning

Förutsättning och analys

Den 1 juli 2014 infördes ett förtydliganden i skollagen att kommuner och rektorer ska fördela resurser till utbildningen inom skolväsendet efter barns och elevers olika förutsättningar och behov. Ekerö kommun har i jämförelse med andra kommuner i länet en relativt homogen befolkning. Skillnader i föräldrars utbildningsbakgrund och inkomst är två bakgrundsvariabler som ofta används för att förklara strukturella skillnader i barn/elevers kunskapsresultat. Dessa skillnader finns i Ekerö kommun men de återspeglas inte i skolresultaten i år 9. Här kan skillnaderna vara mycket stora på individnivå men inte lika tydliga på exempelvis skolnivå. Utan en mer genomgripande analys är det idag inte aktuellt att införa ett strukturtillägg eller socioekonomisk viktning av barn- och elevpeng baserat på dessa två bakgrundsvariabler.

En tredje variabel som är aktuell i detta sammanhang är invandrarbakgrund. Mottagande av nyanlända ökar nu i betydande omfattning och behovet av att inom kommunen ha en effektiv och utvecklad mottagning är stort. Inom barn- och utbildningsnämndens område handlar det om att snabbt kartlägga nyanländas kunskaper och behov för att kunna erbjuda utbildning och/eller annan verksamhet på rätt nivå. Detta gäller såväl barn, unga som vuxna.

Strategi

Ett centrum för mottagande av nyanlända byggs nu från oktober 2015 och beräknas kunna var i full drift inför 2016, se också rubriken ”Mottagande av nyanlända” sid. 9. I budget för 2016 avsätts, genom omDispositionering inom ram, 3 800 tkr i ett strukturtillägg som följer den nyanlända oavsett var man har sin skolgång. Strukturtillägget är riktat till nyanlända barn och elever. I ett särskilt ärende, senast i början av 2016, avser nämndkontoret att återkomma med regler för hur strukturtillägget ska fördelas.

Strategisk kompetensförsörjning

Förutsättningar och analys

Våren 2011 beslutade riksdagen om att införa legitimation för förskollärare och lärare. Legitimationen anger den behörighet som läraren eller förskolläraren har för att bedriva undervisning i skolväsendet.

Ett arbete pågår med kompletterande utbildning av lärare som saknar behörighet och det pågår också ett arbete med att matcha så att lärare undervisar i behörigt ämne. I de flesta fall finns rätt behörighet inom skolan och för de kommunala skolorna som helhet finns alla behörigheter i alla ämnen i alla årskurser.

Strategi

En ytterst avgörande fråga för kommunen de närmaste åren, med den ökande konkurrensen om medarbetare inom förskola och skola, är att behålla duktiga och erfarna pedagoger och chefer i verksamheten. Dessutom behöver strategier och planer utvecklas för hur förskollärare, fritidspedagoger, lärare och skolledare ska rekryteras de kommande åren.

Nämndkontoret och den kommunala produktionen behöver i samarbete med de fackliga organisationerna, personal- och informationsavdelningen behöver upprätta konkreta strategier för detta arbete. Hur, vad och var ska Ekerös förskolor och skolor marknadsföra sig och hur blir kommunen en så attraktiv arbetsgivare som möjligt, är viktiga frågor att ta ställning till.

Ekerö tar emot ca 60 lärarstudenter i förskolor och skolor i kommunen. Den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är en viktig verksamhet inte minst som en

grund för kommande rekryteringar men även för kontakter med forskning och utveckling. En viktig kvalitetsaspekt när det gäller VFU för förskolläraryrket och lärarstudenter är handledarnas kompetens. Det pågår därför ett arbete med att utveckla VFU i kommunen. Avsikten är att få fler handledarutbildade pedagoger, säkra förskolläraryrket och lärarstudenternas utveckling samt att i samarbete med Stockholms universitet på sikt starta pilotverksamhet för s.k. övningsskolor.

Barn- och utbildningsnämnden har sedan tidigare avsatt medel i budget för att ett antal pedagoger inom förskolan i Ekerö kommun ska få möjlighet att studera till förskolläraryrket på arbetstid. Detta gäller både kommunala och fristående förskolor. Under 2015 har det möjliggjorts för förskolor att avsätta ytterligare mer tid för pedagoger att studera på betald arbetstid. Motsvarande satsning sker också när det gäller fritidshem.

Barn- och elevhälsa

Förutsättning och analys

Under läsåret 2014-2015 utarbetades en övergripande barn- och elevhälsoplan som antogs i barn- och utbildningsnämnden den 5 maj 2015. Syftet med planen är att skapa en gemensam syn på barn- och elevhälsa från förskola till gymnasium. Planen är styrande för barn- och elevhälsobeslut och ska säkerställa likvärdighet och kvalitet i de kommunala verksamheterna. Planen beskriver ett förhållningssätt och en struktur som alla ska vara förtrogna med, oberoende var i verksamheten man befinner sig. Planen ska vara ett stöd för förskolechefer, rektorer och personal i det dagliga arbetet och den ska uppmuntra till förbättring genom det systematiska kvalitetsarbetet.

Strategi

I den övergripande barn- och elevhälsoplanen framgår barn- och elevhälsans olika uppdrag och vem/vilka som svarar för utförandet. Vikten av att skilja ut var det strategiska och operativa ansvaret ligger betonas också liksom att planen även beskriver synen på arbetet med barn och elever i behov av särskilt stöd. Nämndkontor och ledningen för produktionsområde barn- och utbildning kommer att klargöra resursteamets operativa ansvar m.m. i en beställning/uppdrag.

Vid genomförande av planen behöver ett utvecklingsarbete genomföras inom produktionsområdet när det gäller barn- och elevhälsans struktur och förhållningssätt för att säkerställa ett likvärdigt och samordnat barn- och elevhälsoarbete. Nämndkontoret och ledningen för produktionsområde barn- och utbildning ansvarar för genomförandet av detta och uppföljning sker inom ramen för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Insatserna kommer att pågå under hela 2016.

Trygghet- och likabehandlingsarbete

Förutsättningar och analys

Skolinspektionen genomförde under höstterminen 2014 en regelbunden granskning av alla verksamheter i Ekerö kommuns regi. Flera skolor samt verksamheterna förskola och fritidshem fick i Skolinspektionens tillsynsbeslut bl.a. påpekanden gällande likabehandlingsarbetet samt plan mot diskriminering och kränkande behandling/likabehandlingsplan.

Strategi

Under hösten 2015 genomförs en fördjupad studie av förskolornas och skolornas/fritidshemmens arbete med att motverka kränkande behandling och diskriminering. Initialt kommer nämndkontoret och produktionsledning att granska enheternas likabehandlingsplaner i förhållande till de nationella styrdokumenterna. Utifrån denna granskning skapas ett nätverk med representanter från varje enhet för att tillsammans utveckla det konkreta arbetet med att förhindra kränkande behandling och diskriminering. Nätverkets uppdrag är också att utbyta kunskaper och erfarenheter inom organisationen och att genomföra omvärldsbevakning för att identifiera framgångsrikt arbete i Sverige som Ekerös kommunala förskolor, skolor och fritidshem samt nämndkontor och produktionsledning kan lära av.

Mottagande nyanlända

Förutsättningar och analys

Mottagande av nyanlända ökar nu i betydande omfattning och behovet av att inom kommunen ha en effektiv och utvecklad mottagning är stort.

Inom barn- och utbildningsnämndens område handlar det om att snabbt kartlägga nyanländas kunskaper och behov för att erbjuda utbildning och/eller annan verksamhet på rätt nivå. Detta gäller såväl barn, unga som vuxna. I barn- och utbildningsnämndens budget för 2016 avsätts ett strukturtillägg som följer den nyanlända eleven oavsett var man har sin skolgång.

Strategi

Nämndkontor i samarbete med produktionsområdet barn och utbildning är inne i ett uppbyggnadsskede när det gäller organisation för mottagande av nyanlända, förbättringar av modersmålsundervisning och studiehandledning. Personal, lokal och övergripande uppdrag är på plats och omorganisation av nuvarande modersmålsundervisning samt en del administrativa och pedagogiska rutiner är under utarbetande.

Under 2016 kommer centrumets verksamhets att följas upp och utvärderas.

Elevfrånvaro

Förutsättningar och analys

Alla barn i Sverige har skolplikt och en lagstadgad rätt till utbildning. Skolplikten innebär även närvaroplikt, dvs. skyldighet att delta i den utbildning som anordnas om inte barnet är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Långvarig frånvaro innebär att rätten till utbildning inte blir tillgodosedd. För den enskilda eleven men även för samhället kan en omfattande frånvaro från den obligatoriska skolan leda till stora svårigheter och kostnader. En ofullständig grundskoleutbildning ger små möjligheter på arbetsmarknaden och kan innebära utanförskap och lidande.

Strategi

Skolverket lyfter i *Skolfrånvaro och vägen tillbaka* (2010) fram flera strategier som omfattar både det inre arbetet i skolan, kontakten med hemmet och samverkan med bl. a. Socialtjänst. Under 2015 infördes nya rutiner kring skolfrånvaro i Ekerös kommunala skolor utifrån Skolverkets slutsatser. Rutinerna behöver säkerställas och bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Strategier för att tidigt upptäcka och arbeta med elever som riskerar att få för hög frånvaro och som i slutändan kan bli hemmasittare behöver utvecklas.

Även när det gäller fristående skolor behöver kommunen få en övergripande bild av elevers frånvaro. Fristående skolor ska rapportera betydande frånvaro till hemkommunen och rutiner för detta kommer tas fram.

Från den 1 januari 2015 gäller för gymnasieskolor att de ska rapportera betydande frånvaro till hemkommunen. Ett arbete pågår inom KSL i syfte att ta fram gemensamma riktlinjer för detta och rutiner kommer utarbetas i kommunen som ansluter till dessa riktlinjer.

Ytterligare områden som kommer att utvecklas under 2016 är skolpliktsbevakning och det kommunala aktivitetsansvaret.

IKT

Förutsättningar och analys

Digitalisering av förskole- och skolverksamheter har vuxit från att vara ett utvecklande inslag i verksamheten till ett av de centrala uppdragen för alla skolor. Bland annat har OECD identifierat digital kompetens som en av åtta nyckelkompetenser som barn och ungdomar behöver ha med sig från sin utbildning och EU-kommissionen har presenterat en handlingsplan för att främja nytänkande och utveckling av digital kompetens i Europas skolor. I Stockholms län utvecklas detta starkt vilket påverkar skolorna i Ekerö.

Strategi

Barn och elever i Ekerö kommun ska vara väl orienterade och ha gott självförtroende i att säkert och kritisk använda digitala verktyg. IKT behöver vara en integrerad del av förskolans och skolans vardag och ett grundläggande redskap, inte något som verksamheterna gör vid sidan om.

Alla verksamheter behöver hitta sin väg för att säkerställa att barn och elever får digital kompetens. Varje förskola och skola ska, i det systematiska kvalitetsarbetet, förklara hur IKT kan stödja utvecklingen mot de lokala målen.

Skolor och förskolor har gjort en självskattning av sin digitala nivå med avseende på infrastruktur, digitalt innehåll i denna infrastruktur, personalens utbildningsnivå, graden av kommunikation och samarbete samt slutligen uppföljning. Utvecklingsledaren för IKT har läst och besökt alla enheter och utifrån denna nulägesanalys läggs planering för förflyttning av digitaliseringen under 2016.

Organisationsförändring (f-6 och 7-9)

Inför höstterminsstarten 2016 kommer de kommunala skolorna att vara organiserade i enlighet med läroplanen för grundskolan. Det betyder att grundskolan omfattar tre nivåer, åren f-3, 4-6 och 7-9. Förändringen har genomförts succesivt efter kommunfullmäktiges beslut i frågan 2013-10-24.

Det har inneburit att flera ombyggnationer har gjorts och att ytterligare förändringar kommer att genomföras under 2016 och åren därefter.

Anpassningen av organisationen innebär för Skå skola att från och med höstterminen 2016 kommer skolan att vara en f-3 skola och att elever i år 4-6 kommer att ha Stenhamraskolan som hänvisningsskola. Stenhamraskolans kapacitet kommer i sammanhanget att ses över inför höstterminsstarten.

Under 2016 inleds arbete med att öka skolkapaciteten i centrala Ekerö. Det kommer att beröra Sanduddens skola, Ekebyhovskolan och Tappströmskolan. Bland annat planeras Sanduddens skola att byggas ut med ett högstadium. Under utbyggnads- och ombyggnadsprocessen kommer flera evakueringar att behöva genomföras av elever i både Ekebyhovskolan och Sanduddens skola.

Fritidshem

Förutsättningar och analys

Fritidshemmets uppgifter vilar på två ben. Verksamheten ska både ge barn en god omsorg när föräldrar arbetar eller studerar och erbjuda barn meningsfull fritid och stöd i utvecklingen. Kvalitetskraven är lika viktiga som kravet att fritidshemmen ska vara tillgängliga för alla barn som behöver plats. Enligt läroplanen ska barnen delta i en pedagogisk verksamhet som kompletterar skolan både tids- och innehållsmässigt, och som bidrar till att ge dem mångsidighet, helhet och kontinuitet i lärandet. Fritidshemmet ska ge dem en meningsfull fritid, där verksamheten är utformad så att varje barns behov, intresse och erfarenhet tas tillvara. Som aktiva medskapare ska barnet ges utrymme för sin nyfikenhet och sin lust att lära samt inflytande över hur dagen formas. Varje barn ska få stöd i att uttrycka sina tankar och vara med och ta ansvar. Många barn tillbringar en stor del av sin dag på fritidshemmet.

Strategi

Uppföljningen och utvärderingen av fritidshemsverksamheten behöver fördjupas och utvecklas.

Fritidshemmens kommunövergripande nätverk är ett viktigt forum för utveckling och kvalitet. Det kan t ex handla om att identifiera och sprida goda exempel eller identifiera och utveckla förbättringsområden. Produktionsledning och nämndkontor kommer på olika sätt att stödja detta nätverk.

Under 2016 kommer fritidshemmen att ha gemensamma utbildningsdagar som bl.a. kommer att handla om fritidshemmets uppdrag. På tre skolor kommer försök med matematiklyft att göras.

Lärare i fritidshem eller fritidspedagoger ansvarar för undervisningen i fritidshemmet och det är deras uppdrag att se till att arbetet bedrivs med utgångspunkt i läroplanen. Därmed är det av stor vikt att öka andelen fritidspedagoger i fritidshemmen. Barn- och utbildningsnämnden har avsatt medel för att möjliggöra för fler pedagoger inom fritidshemmen att till viss del utbilda sig till fritidspedagoger på arbetstid.

Giftfri förskola

Förutsättningar och analys

Miljögifterna i vår vardag och främst i barnens miljö har uppmärksammats mycket på senare tid. Idag omges barn och vuxna av fler kemikalier och kemiska ämnen än tidigare och kemikalierna finns i vardagssaker runt omkring oss i hemmet, på arbetsplatsen och på förskolan. Barn utsätts för skadliga ämnen i högre koncentrationer än vuxna och är mer känsliga då deras kroppar inte är färdigutvecklade.

Kemikalieinspektionen och Miljöstyrningsrådet arbetar med frågorna på en nationell nivå och 2013 startade Naturskyddsföreningen projektet Giftfri förskola. Flera kommuner har startat arbeten med att inventera och succesivt plocka bort material och produkter som innehåller farliga kemikalier.

Strategi

Under 2016 kommer nämndkontoret att utarbeta strategier för att arbeta med giftfri förskola inom barn- och utbildningsnämndens område.

Vägledningseenheten och vuxenutbildning

Förutsättningar och analys

Efterfrågan på vuxenutbildning ökar i omfattning bl.a. som en effekt av att de stora årskullarna (födda under slutet av 1980-talet och 1990-talet) nu söker för att komplettera sin gymnasieutbildning. Elever som har gått ett yrkesförberedande program har enligt lag rätt att komplettera den på Komvux.

Efterfrågan på Svenska för invandrare, SFI, har fördubblats under de senaste åren vilket kommer att innebära att antalet elever på grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning på sikt också kommer att öka. I och med att gruppen nyanlända fortsätter att öka i Sverige är det troligt att också antalet SFI-studenter ökar framöver.

I Stockholms län har det under ett antal år pågått ett arbete med att utveckla en vuxenutbildningsregion. Arbetet har samordnats av KSL och inriktningen har varit att genomföra en länsgemensam upphandling av vuxenutbildningsanordnare. Det arbetet är lagt på is och under perioden 2015- 2017 samarbetar Ekerö med fem andra kommuner i länet för att erbjuda gymnasial vuxenutbildning.

Kommunens aktivitetsansvar som regleras i Skollagen (2010:800) 29 kap 9 § (tidigare Informationsansvaret) innebär att hemkommunen löpande ska hålla sig informerad om de ungdomar som har fullgjort skolplikten men inte går i gymnasiet eller har annan sysselsättning. Kommunen ska erbjuda dessa ungdomar (16- 20 år) lämpliga individuella åtgärder. Åtgärderna ska i första hand syfta till att motivera ungdomar att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunen ska också dokumentera sina insatser på lämpligt sätt och föra ett register över ungdomarna.

Verksamheten UMJ, Unga mot jobb, arbetar med att underlätta för ungdomar i åldern 16-24 år att komma vidare till studier och/eller arbete, och genom samverkan med andra berörda myndigheter och instanser hitta lösningar som sammantaget främjar individens karriärutveckling. UMJ bedriver individanpassade program, där bland annat studie- och yrkesvägledning, arbetsgivarkontakter och andra jobbsökande aktiviteter utgör en central del av sektionens verksamhetsområden. UMJ har även ett

väl fungerande och aktivt samarbete med arbetsförmedlingen i Solna, vilket har möjliggjort att de statliga och kommunala arbetsmarknadsinsatserna kunnat koordineras och effektiviseras.

Under 2015 tillsattes en statlig delegation, Unga till arbete, där samverkan mellan stat och kommun betonas när det gäller att få ungdomar i sysselsättning. Ekerö kommun har, som beskrivs ovan, ett arbete när det gäller att få ungdomar att komma vidare till jobb och/eller studier. Detta arbete behöver sammanlänkas med den nya statliga satsningen.

Strategi

Under 2016 planeras nya statliga satsningar inom vuxenutbildningsområdet, t ex ett kunskapslyft och traineejobb. Vuxenutbildningen kommer under 2016 att arbeta med strategier för att möta detta.

En upphandling av vuxenutbildning har genomförts under 2014-15 i samarbete med fem andra kommuner i Stockholms län. Delar av upphandlingen överprövades och behöver göras om. Den nya upphandlingen beräknas träda i kraft i mars 2016.

I syfte att ge medborgare en ökad servicenivå samt förenkla, förtydliga och säkerställa rättsäkerheten inom vuxenutbildningens administration har nämndkontoret under 2015 infört ett datasystem för ändamålet. Det är samma plattform som används i den övriga administrationen. De sista utvecklingsarbetena och stegen i införandet kommer att tas under 2016.

Den lokala överenskommelse som redan finns mellan Ekerö kommun och arbetsförmedlingen avseende UMJ kommer att revideras under 2016 och arbetas in i den nya lokala överenskommelse som kommer att göras inom ramen för den statliga delegationen Unga till arbete. När det gäller verksamheten UMJ kommer nya och fler arbetsgivarkontakter att utarbetas under 2016.

Ett övergripande utvecklingsområde under 2016 när det gäller verksamhetsområdet Vägledning och Vuxenutbildning är att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet.

5. Uppföljning

Kommunen har ett nationellt uppdrag att arbeta utifrån de styrdokument som finns för respektive verksamhet. Sammantaget handlar kvalitet i förskola och skola om verksamhetens förutsättningar, hur det pedagogiska arbetet genomförs utifrån rådande lagstiftning och med vilken måluppfyllelse uppdraget resulterar i. Kvalitet är ingen slump, det är resultatet av ett gediget och långvarigt arbete. Det handlar om att följa upp, förstå och förbättra, i en ständig och utvecklande process.

Ett av de mest centrala verktygen som en huvudman har för att styra verksamheten är uppföljning. Inom skolväsendet ska varje huvudman, förskole- och skolenhet samt verksamhet systematiskt och kontinuerligt följa upp, analysera, planera och genomföra åtgärder för att utveckla verksamheterna.

I det systematiska kvalitetsarbetet används flera olika metoder och redskap, som observationer, kundundersökningar, intern och nationell statistik. Viktiga inslag är också jämförelser mellan enheter och verksamheter, med andra kommuner och över tid. Styrande för vad som ska utvärderas är också de nationella målen, barn- och utbildningsnämndens mål samt budget, och resultaten ska sättas i relation till målen.

En stor del av barn- och utbildningsnämndens utvärdering baseras på undersökningar, insamlingar och analyser som återkommer årligen. Den återkommande utvärderingen ger enheter, verksamheter och nämnden regelbunden återkoppling. De återkommande aktiviteterna redovisas i barn- och utbildningsnämndens årshjul (se bilaga 1) och nämndens utvärderingsplan (se bilaga 2). Förutom den återkommande utvärderingen genomförs fördjupningar inom prioriterade och aktuella områden.

Bilagor

Bilaga 1: Barn- och utbildningsnämndens årshjul 2016.

Bilaga 2: Barn- och utbildningsnämndens utvärderingsplan 2016 avseende systematiskt kvalitetsarbete.